

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

DOKUMENT KONSULTACYJNY ROZPORZĄDZENIE EBC W SPRAWIE OPŁAT NADZORCZYCH PYTANIA I ODPOWIEDZI MAJ 2014

1 DLACZEGO EBC MA STOSOWAĆ OPŁATĘ NADZORCZĄ?

Na mocy [rozporządzenia w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego](#)¹ EBC będzie nakładać na banki roczną opłatę nadzorczą, z której ma finansować zadania związane z Jednolitym Mechanizmem Nadzorczym.

Opłata ta przeznaczona będzie na pokrycie kosztu realizacji zadań spoczywających na EBC, czyli zapewnienia skutecznego i spójnego funkcjonowania Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego, który ma na celu:

- pomóc w odbudowaniu zaufania do sektora bankowego przez zapewnienie wszystkim uczestniczącym państwom członkowskim niezależnego, zintegrowanego nadzoru w skali europejskiej
- zapewnić bezpieczeństwo i dobry stan systemu bankowego strefy euro oraz zwiększyć integrację i stabilność finansową w Europie
- ujednolicić praktyki nadzorcze, z korzyścią dla nadzorowanych banków.

2 CZEGO DOTYCZY PROJEKTOWANE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE OPŁAT NADZORCZYCH I DLACZEGO JEST ONO POTRZEBNE?

Koszty nadzoru, jakie ponosi EBC, będą pokrywane przez banki mające siedzibę w uczestniczącym państwie członkowskim. Wydatki związane z realizacją zadań nadzorczych

---

¹ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC) szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi.

będą więc finansowane z opłat. Opłaty te zostaną rozłożone przez EBC między banki, proporcjonalnie do znaczenia danego banku i związanego z nim ryzyka.

W rozporządzeniu EBC w sprawie opłat nadzorczych opisano sposób obliczania opłaty przypadającej na poszczególne banki.

3 JAKIE KORZYŚCI PRZYNIESIE JEDNOLITY MECHANIZM NADZORCZY?

Efektywny i jednolity nadzór nad wszystkimi bankami w krajach strefy euro i innych krajach UE uczestniczących w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym powinien zwiększyć zaufanie opinii publicznej do sektora bankowego. Banki będą mogły lepiej pełnić funkcję pośrednika między posiadaczami oszczędności a tymi, którzy chcą zaciągać pożyczki na inwestycje, przyczyniające się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Także banki działające w więcej niż jednym uczestniczącym państwie członkowskim odniosą znaczne korzyści z postępującego ujednoczenia zasad nadzoru i upraszczania sprawozdawczości nadzorczej. Wreszcie – Jednolity Mechanizm Nadzorczy pomoże stworzyć równe warunki działania, dzięki czemu bardziej efektywnym bankom będzie łatwiej rozwijać działalność w innych krajach, a obywatele będą czerpać korzyści z większej konkurencji i bardziej atrakcyjnej oferty usług bankowych.

4 DO KOGO ROZPORZĄDZENIE BĘDZIE MIEĆ ZASTOSOWANIE?

Jednolitemu Mechanizmowi Nadzorczemu, który tworzą EBC i krajowe organy nadzoru, podlegają wszystkie banki w strefie euro. EBC odpowiada za skuteczne i spójne funkcjonowanie całego Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego – w odniesieniu zarówno do banków istotnych, które nadzoruje bezpośrednio, jak i mniej istotnych, nad którymi sprawuje nadzór pośredni. Ponadto EBC zapewni jednolite wdrożenie wspólnego europejskiego zbioru przepisów, współpracując w tym zakresie z właściwymi organami krajowymi, które sprawują bezpośredni nadzór nad bankami mniej istotnymi. Dlatego też wszystkie banki nadzorowane w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego będą wносить roczną opłatę nadzorczą na rzecz EBC.

Ściśle mówiąc, EBC będzie pobierać opłatę nadzorczą od:

- banków mających siedzibę w uczestniczących państwach członkowskich, które należą do strefy euro, oraz w innych krajach UE, które chcą przystąpić do Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego

- oddziałów założonych w uczestniczących państwach członkowskich przez banki mające siedzibę w państwie członkowskim nieuczestniczącym w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym.

W odniesieniu do grup bankowych mających oddziały i jednostki zależne działające w jednym lub kilku uczestniczących państwach członkowskich EBC będzie wydawać tylko jedno zawiadomienie o opłacie, skierowane z zasady do podmiotu zajmującego najwyższą pozycję w strukturze własnościowej w tych krajach.

5 CO OTRZYMAJĄ BANKI W RAMACH OPŁATY NADZORCZEJ?

EBC odpowiada za skuteczne i spójne funkcjonowanie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego. Zakres bieżącego nadzoru sprawowanego przez EBC oraz rola właściwych organów krajowych będą zależeć od wielkości i profilu ryzyka banków.

EBC odpowiada za nadzór bezpośredni nad istotnymi bankami (zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego są to banki, których wartość aktywów przekracza 30 mld EUR lub stanowi co najmniej 20% PKB państwa, w którym banki te mają siedzibę, lub też które ubiegały się o publiczną pomoc finansową bądź bezpośrednio otrzymały taką pomoc w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF) lub Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS)). W każdym z uczestniczących krajów bezpośrednim nadzorem EBC zostaną objęte co najmniej trzy najistotniejsze banki, niezależnie od ich wielkości bezwzględnej. Właśnie na zadania związane z nadzorem bezpośrednim przypadać będzie większość wydatków – według wstępnych szacunków ok. 85% łącznej rocznej opłaty nadzorczej – którymi zostaną obciążone banki należące do danej kategorii.

Za bieżący nadzór nad mniej istotnymi bankami w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym odpowiadają właściwe organy krajowe. Jednak EBC jako instytucja odpowiedzialna za całokształt funkcjonowania Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego może wydawać tym organom ogólne wytyczne dotyczące nadzoru nad mniej istotnymi bankami, a także będzie mieć uprawnienia dochodzeniowe w odniesieniu do wszystkich banków objętych nadzorem. Uprawnienia te dotyczą wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności, żądania od banków informacji, prowadzenia czynności wyjaśniających i kontroli na miejscu, oceny nabycia znacznych pakietów akcji, nakładania sankcji oraz obejmowania nadzorem bezpośrednim mniej istotnych banków w przypadku, gdy jest to konieczne do utrzymania wysokich standardów nadzoru. Przewiduje się, że koszt zadań związanych z nadzorem pośrednim nad mniej istotnymi

bankami będzie stanowić ok. 15% rocznej opłaty nadzorczej, a obciążone nim zostaną banki należące do tej kategorii.

6 JAKIE BANKI BĘDĄ WNOSIĆ OPŁATĘ NADZORCZĄ NA RZECZ EBC? CZY ISTNIEJE W TYM ZAKRESIE RÓŻNICA MIĘDZY BANKAMI ISTOTNYMI I MNIEJ ISTOTNYMI?

Wszystkie banki nadzorowane w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego będą objęte roczną opłatą nadzorczą na rzecz EBC. Kwoty należne od banków istotnych i mniej istotnych będą jednak proporcjonalne do nakładu pracy poniesionego przez EBC przy wykonywaniu zadań nadzorczych. Mniej istotne banki będą obciążane łącznymi wydatkami nadzorczymi w dużo mniejszym zakresie niż banki istotne. Jak wynika ze wstępnych szacunków, na istotne grupy bankowe nadzorowane bezpośrednio przez EBC przypadać będzie ok. 85% łącznych kosztów nadzorczych poniesionych przez EBC, a na banki mniej istotne – tylko 15%.

7 W JAKIM STOPNIU POWINNY SIĘ OBNIŻYĆ OPŁATY NADZORCZE STOSOWANE PRZEZ WŁAŚCIWE ORGANY KRAJOWE?

Właściwe organy krajowe odgrywają ważną rolę w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym. W przypadku istotnych banków bezpośrednio nadzorowanych przez EBC właściwe organy krajowe będą współpracować z EBC i wspomagać go w opracowywaniu i wdrażaniu aktów prawnych związanych z jego zadaniami nadzorczymi.

Ponadto organy krajowe będą w dalszym ciągu sprawować bieżący nadzór nad mniej istotnymi bankami na podstawie ogólnych wytycznych EBC. Prace wykonywane przez nie w tym zakresie wiążą się z kosztami, których nie będzie pokrywać opłata nadzorcza wnoszona na rzecz EBC.

Wreszcie – przez udział w Radzie ds. Nadzoru właściwe organy krajowe przyczyniają się do sprawnego i proporcjonalnego podejmowania decyzji.

Pobieranie opłaty nadzorczej przez EBC nie ma wpływu na prawo właściwych organów krajowych do nakładania własnych opłat, zgodnie z przepisami krajowymi, z tytułu kosztów ponoszonych w związku z wykonywaniem czynności nadzorczych, w tym zadań niewchodzących w zakres rozporządzenia w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego, takich jak ochrona konsumentów i walka z praniem brudnych pieniędzy. Prawo to dotyczy również kosztów ponoszonych w związku ze współpracą z EBC i z udzielaniem mu pomocy przy wykonywaniu zadań nadzorczych.

8 JAKIE KOSZTY BĘDZIE ODZYSKIWAĆ EBC W RAMACH OPŁATY NADZORCZEJ?

Kwota odzyskiwana przez EBC w ramach rocznej opłaty nadzorczej będzie przede wszystkim obejmować bezpośrednie koszty nowych jednostek organizacyjnych utworzonych na potrzeby realizacji zadań Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego: dwóch dyrekcji generalnych odpowiedzialnych za nadzór bezpośredni nad istotnymi bankami, jednej dyrekcji generalnej odpowiedzialnej za nadzór pośredni nad bankami mniej istotnymi i jednej dyrekcji generalnej wykonującej zadania przekrojowe dotyczące banków z obu kategorii. Dodatkowo utworzono jednostkę organizacyjną zajmującą się zadaniami makroostrożnościowymi związanymi z Jednolitym Mechanizmem Nadzorczym oraz Sekretariat Rady ds. Nadzoru.

Na rzecz jednostek Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego działają także służby pomocnicze EBC: wynajem pomieszczeń biurowych, zarządzanie kadrami, służby administracyjne, budżetowanie i controlling, księgowość, służby prawne, audyt wewnętrzny oraz służby statystyczne i informatyczne. Związane z tym koszty będą uwzględnione w opłacie nadzorczej. Aby zapewnić sprawną i skuteczną obsługę Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego, EBC będzie wykorzystywać istniejącą infrastrukturę techniczną.

9 CO Z KOSZTAMI PONIESIONYMI W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM?

EBC będzie obciążać nadzorowane banki wydatkami ponoszonymi od momentu, w którym faktycznie zaczną sprawować nadzór, czyli od listopada 2014 r. Natomiast nie obciąży ich kosztami poniesionymi wcześniej – w okresie przejściowym, związanymi m.in. z uruchomieniem Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego i przeprowadzeniem wszechstronnej oceny.

10 JAK BĘDZIE OBLICZANA INDYWIDUALNA OPŁATA NADZORCZA?

W myśl rozporządzenia w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego opłaty będą nakładane na najwyższym poziomie konsolidacji w obrębie uczestniczących państw członkowskich, na podstawie obiektywnych kryteriów dotyczących znaczenia i profilu ryzyka danego banku, w tym wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

Roczna opłata należna od każdego nadzorowanego banku będzie obejmować składnik podstawowy dotyczący wszystkich banków (10% łącznej kwoty do odzyskania) oraz składnik zmienny. W przypadku najmniejszych istotnych banków – o sumie aktywów poniżej 10 mld EUR – podstawowy składnik opłaty będzie obniżony o połowę.

Jeśli chodzi o określenie zmiennego składnika opłaty, miarą znaczenia nadzorowanego banku będzie suma aktywów, natomiast miarą profilu ryzyka banku – jego łączna ekspozycja na ryzyko, w tym aktywa ważone ryzykiem.

Banki będą obciążane opłatą na rzecz EBC raz do roku, z terminem płatności najwcześniej 1 lipca. Opłata będzie obejmować zaliczkę ustaloną na podstawie zatwierdzonego budżetu na wydatki w roku bieżącym. EBC będzie zwracać bankom nadpłatę wynikającą z różnicy między pobraną zaliczką a wydatkami faktycznie poniesionymi w poprzednim roku lub obciążać je w razie niedopłaty.

11 CZY BANK MOŻE SAM OBLICZYĆ ROCZNĄ OPŁATĘ NADZORCZĄ?

EBC będzie udostępniać wszelkie informacje potrzebne bankom do obliczenia przypadającej na nie rocznej opłaty nadzorczej.

EBC będzie podawać w swoim serwisie internetowym:

- a) decyzję Rady Prezesów w sprawie łącznej wysokości rocznych kosztów z tytułu nadzoru do odzyskania od nadzorowanych banków w podziale na kategorie, tj. od banków istotnych i mniej istotnych
- b) całkowitą wartość łącznych aktywów i łącznej ekspozycji na ryzyko nadzorowanych banków według kategorii
- c) metodykę obliczania opłaty nadzorczej.

Na podstawie tych informacji oraz własnych współczynników (sumy aktywów i łącznej ekspozycji na ryzyko) banki będą mogły same obliczyć wysokość przypadającej na nie rocznej opłaty nadzorczej. W każdym wydanym zawiadomieniu o opłacie EBC będzie szczegółowo przedstawiał sposób obliczenia współczynników opłaty dla poszczególnych banków lub grup bankowych.

12 JAKĄ WYSOKOŚĆ OPŁATY PRZEVIDUJE EBC NA 2015 R.?

Przewiduje się, że roczne wydatki za 2015 r. wyniosą ok. 260 mln EUR, z czego (w dużym przybliżeniu) 60% stanowią koszty pracownicze, 10% – koszty zaplecza biurowego, a 30% – inne koszty operacyjne, związane m.in. z podróżami służbowymi oraz usługami doradczymi i informatycznymi.

13 KIEDY EBC ZACZNIE OBCIĄŻAĆ NADZOROWANE BANKI?

Pierwsze zawiadomienia o opłacie zostaną wystawione w czerwcu 2015 r., z 30-dniowym terminem płatności. Obejmą wydatki za dwa ostatnie miesiące 2014 r. oraz zaliczkę na 2015 r.

14 CO SIĘ STANIE, JEŚLI BANK NIE WNIESIE OPŁATY NADZORCZEJ?

W razie niedokonania zapłaty w określonym terminie lub przekazania jedynie jej części EBC rozpocznie stosowną procedurę i powiadomi dany bank o zaległości. Od zaległej kwoty będą naliczane dzienne odsetki według stopy procentowej podstawowych operacji refinansujących EBC powiększonej o 8 punktów procentowych, począwszy od dnia, w którym płatność była należna.

15 JAK WEDŁUG PRZEWIDYWAŃ EBC BĘDZIE SIĘ KSZTAŁTOWAĆ KOSZT NADZORU W KOLEJNYCH LATACH?

EBC w dalszym ciągu znajduje się w fazie przejściowej, jeśli chodzi o budowanie potencjału nadzorczego. Dopiero w średnim okresie okaże się, jaka będzie łączna wysokość regularnych wydatków nadzorczych. Nadzorowane banki mogą jednak oczekiwać ze strony EBC rzetelnego zarządzania finansami i kontroli budżetowej we wszystkich kategoriach wydatków. Według najnowszych szacunków EBC koszt nadzoru w 2015 r. wyniesie 260 mln EUR.

Choć w zakres nadzoru mogą wchodzić działania tymczasowe lub podlegające z roku na rok znacznym zmianom, EBC będzie dążył do ustabilizowania kosztów, tak aby nadzorowane banki jak najmniej odczuwały opłatę nadzorczą.

16 CZY BANK, KTÓRY ROZPOCZNIE DZIAŁALNOŚĆ W TRAKCIE ROKU, ZOSTANIE OBCIĄŻONY OPŁATĄ ZA PEŁNY ROK? CZY BANK, KTÓRY ZAKOŃCZY DZIAŁALNOŚĆ W TRAKCIE ROKU, BĘDZIE MÓGŁ UBIEGAĆ SIĘ O ZWROT?

Każdy nadzorowany bank będzie wносить opłatę nadzorczą za tę część roku, w której podlega Jednolitemu Mechanizmowi Nadzorcemu.

Nowo założone banki będą więc musiały wnieść opłatę za okres od dnia wydania zezwolenia na rozpoczęcie działalności do 31 grudnia danego roku. Podobnie bank, któremu cofnięto licencję, będzie zobowiązany wnieść opłatę nadzorczą za okres od 1 stycznia do dnia wygaśnięcia licencji. Wysokość opłaty nadzorczej będzie zależeć od tego, przez ile pełnych miesięcy dany bank był objęty nadzorem. Takie podejście proporcjonalne będzie mieć również zastosowanie w przypadku zmiany statusu banku z istotnego na mniej istotny i odwrotnie. Jeśli zmiana ta

nastąpi już po wniesieniu pełnej naliczonej opłaty, EBC zwróci bankowi nadpłatę lub obciąży go dodatkową kwotą.

17 CZY OPŁATA BĘDZIE TEŻ POBIERANA OD BANKÓW MIESZCZĄCYCH SIĘ W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH SPOZA STREFY EURO, KTÓRE PRZYSTĄPIĄ DO MECHANIZMU?

Państwa członkowskie UE, których walutą nie jest euro, także mają możliwość udziału w Jednolitym Mechanizmie Nadzorczym przez ustanowienie bliskiej współpracy między ich krajowymi organami nadzoru bankowego a EBC. Nadzorowane banki znajdujące się w tych krajach również będą wówczas zobowiązane do przekazywania opłaty nadzorczej na rzecz EBC.

18 PRZED KIM EBC I JEDNOLITY MECHANIZM NADZORCZY ROZLICZAJĄ SIĘ Z ODPOWIEDZIALNOŚCI W ZWIĄZKU Z OPŁATAMI NADZORCZYMI?

Z wykonywania swoich zadań EBC rozlicza się przed Parlamentem Europejskim i Radą UE. EBC ma regularnie składać sprawozdania i udzielać odpowiedzi na zapytania Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych dotyczące jego działalności nadzorczej.

Przewodniczący Rady ds. Nadzoru będzie przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Eurogrupie roczne sprawozdanie w sprawie działalności nadzorczej EBC, w którym będą zawarte informacje o wysokości opłat nadzorczych. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym między Parlamentem Europejskim a EBC potwierdzono, że roczne sprawozdanie powinno zawierać informacje na temat metody obliczania opłat nadzorczych, a także budżetu EBC przeznaczonego na zadania nadzorcze.

Informacje o opłatach nadzorczych, w tym wyjaśnienie metody ich obliczania, zostaną także zamieszczone w serwisie internetowym EBC.

19 CZY ZA KILKA LAT SYSTEM OPŁAT NADZORCZYCH ZOSTANIE ZWERYFIKOWANY?

W 2017 r. EBC dokona rewizji systemu opłat nadzorczych, zwłaszcza metodyki i kryteriów obliczania rocznej opłaty mającej zastosowanie do wszystkich nadzorowanych podmiotów i grup.

20 JAKIEGO ODZEWU NA PROCES KONSULTACJI MOŻNA OCZEKIWAĆ?

Konsultacje społeczne na temat rozporządzenia EBC w sprawie opłat nadzorczych będą trwać od 27 maja 2014 r. do 11 lipca 2014 r.

24 czerwca 2014 r. w siedzibie EBC we Frankfurcie nad Menem odbędzie się wysłuchanie publiczne. Webcast z niego będzie dostępny w serwisie internetowym EBC także później.

Po zakończeniu konsultacji społecznych EBC opublikuje otrzymane uwagi wraz z ich oceną i podsumowaniem. Rozporządzenie EBC w sprawie opłat nadzorczych wejdzie w życie przed 4 listopada 2014 r., czyli zanim EBC zacznie wykonywać zadania nadzorcze.